БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 274 (19.350). • 1985 йил 29 ноябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — республика куни муносабати билан ЮСФР Президиумининг Раиси Р. Влайковичга, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг Раиси В. Жарковичга, ЮСФР Иттифоқ Ижроия вечесининг Раиси М. Планинцга табрик телеграммаси йўлладилар.

1945 йилнинг 29 ноябрида Югославия республика деб эълон қилинганлиги янги, халқ давлатининг қарор топиши ва ривожланиши йўлидаги муҳим босқич бўлиб қолди, бу давлатнинг асослари озодлик кураши ва социалистик революция давомидаёқ яратилган эди, дейилади телеграммада. Ана шу шонли воқеанинг 40 йиллиги кунида Югославия меҳнаткашларига социалистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишларини, Югославия Коммунистлар союзининг XIII съездини муносиб кутиб олишларини тилаймиз.

Биргаликда ишлаб чиқилган принциплар ва аҳдномаларга мувофиқ самарали Совет — Югославия ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш, халқаро вазиятни соғломлаштириш мақсадида жаҳон майдонидаги баҳамжиҳат ҳаракатимизни кенгайтириш мамлакатларимиз халқларининг манфаатларига, бутун дунёда социализм ва тинчлик ишига мос бўлиб тушишига аминмиз.

(ТАСС).

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети тўртинчи сессиясида қабул қилинган Қонун ва қарорлар

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги Давлат плани тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги Давлат плани Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети План-бюджет комиссиялари, Саноат комиссиялари, Энергетика комиссиялари, Транспорт ва алоқа комиссиялари, Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, Агросаноат комплекси комиссиялари, Фан ва техника комиссиялари, Халқ истеъмоли моллари ва аҳолига хизмат кўрсатиш комиссиялари, Уй-жой-коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиялари, Ташқи ишлар комиссиялари, Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, Халқ маорифи ва маданият комиссиялари, Хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари комиссиялари, Ёшлар ишлари комиссиялари, Табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш комиссияларининг тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1986 йил учун қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	(1985 йилга нисбатан ўсиш процент ҳисобида)
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромад	3,8
Саноат маҳсулоти — жами	4,3
жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	4,1
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	4,9
Давлат капитал маблағлари	8,2
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	3,5
Халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг сони	0,5
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	4,1
қурилишда	3,5
темир йўл транспортида	2,1
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда	9,8
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	2,5
Халқ хўжалигида иш ҳақи фонди	2,8
Аҳоли жон бошига ижтимоий истеъмол фондлари	3,2
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	3,6
шу жумладан	
спиртли ичимликларни реализация қилиш ҳажмини ҳисобга олмаганда	6
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми	6,7
Давлат бюджетидаги мактабгача болалар муассасаларида болаларнинг сони	2,8
Ҳунар-техника ўқув юртларида малакали ишчилар тайёрлаш	3,4
Касалхоналардаги ўринлар сони	1,4

1986 йилда пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 114 миллион квадрат метр уй-жойлар қурилсин.

3-модда. СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми қарорларига ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш йўл-йўриқларига амал қилиб СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги Давлат планини амалга ошириш жараёнида фан-техника тараққиёти ютуқларидан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш ва меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, ёқилғи, хом ашё, материаллар ва бошқа ресурсларни тежаш, иш самарадорлиги ва сифатига хўжалик юритиш янги методлари таъсирини кучайтириш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш, давлат, план ва меҳнат интизомини халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида мустаҳкамлаб, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини янада жадаллаштиришни таъминласин, зарур бўлган ҳолларда план топшириқларига аниқликлар киритилсин.

4-модда. СССР Министрлар Советига Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети План-бюджет комиссиялари ва бошқа доимий комиссияларининг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1986 йил Давлат плани хусусидаги хулосаларида баён қилинган таклифлар ва мулоҳазаларни, СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклифлар ва мулоҳазаларни ҳам кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарор қабул қилиш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил, 27 ноябрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджети тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган 1986 йилги СССР Давлат бюджети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети План-бюджет комиссиялари, Саноат комиссиялари, Энергетика комиссиялари, Транспорт ва алоқа комиссиялари, Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, Агросаноат комплекси комиссиялари, Фан ва техника комиссиялари, Халқ истеъмоли моллари ва аҳолига хизмат кўрсатиш комиссиялари, Уй-жой-коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиялари, Ташқи ишлар комиссиялари, Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, Халқ маорифи ва маданият комиссиялари, Хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари комиссиялари, Ёшлар ишлари комиссиялари, Табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш комиссиялари киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда даромадлар бўйича 414.544.276 минг сўм ва харажатлар бўйича 414.341.861 минг сўм қилиб, даромадларни харажатлардан 202.415 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқлансин.

2-модда. СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ва ташкилотлари даромадлари — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун тўлов, қайд этилган тўловлар, фойданинг бўшаган қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ҳамда социалистик хўжаликдан тушадиган бошқа даромадлар — умумий миқдори 381.997.105 минг сўм қилиб белгилансин.

3-модда. СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой-коммунал хўжалиги ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини маблағ билан таъминлаш учун харажатлар жами миқдори 235.712.616 минг сўм қилиб белгилансин.

4-модда. СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, телевидение, радиоэшиттириш ҳамда маориф ва маданиятнинг бошқа тадбирларига; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва жисмоний тарбиянинг бошқа муассасаларига; пенсия ва нафақаларга ажратиладиган маблағ умумий миқдори 131.908.945 минг сўм, шу жумладан, давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 51.877.665 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджетида мамлакат мудофаасига ажратиладиган маблағ 19.063.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини, давлат бошқарув органлари, суд ва прокуратура органларини таъминлашга ажратиладиган маблағлар 2.972.775 минг сўм миқдорида белгилансин.

7-модда. 1986 йил Иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 230.751.056 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 230.548.641 минг сўм миқдорида, даромадларни харажатлардан 202.415 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

8-модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1986 йилги Давлат бюджетлари даромадлар ва ҳаражатлар бўйича 183.793.220 минг сўм миқдорида, шу жумладан иттифоқдош республикалар бўйича қуйидагича белгилансин:

	(минг сўм)
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	100.588.916
Украина Совет Социалистик Республикаси	32.225.009
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	7.843.060
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	8.125.124
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	11.316.234
Грузия Совет Социалистик Республикаси	3.086.134
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	2.873.352
Литва Совет Социалистик Республикаси	3.786.072
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	2.478.483
Латвия Совет Социалистик Республикаси	2.527.124
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	2.145.569
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	1.713.761
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.950.048
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	1.510.597
Эстония Совет Социалистик Республикаси	1.623.737

9-модда. 1986 йилда иттифоқдош республикаларнинг Давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғидан (маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва матлубот кооперацияси бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари тўлайдиган солиқдан ташқари): РСФСРга — 65,8 процент, Украина ССРга — 77,6 процент, Белоруссия ССРга — 54,5 процент, Ўзбекистон ССРга — 100 процент, Қозоғистон ССРга — 100 процент, Грузия ССРга — 77,8 процент, Озарбайжон ССРга — 64 процент, Литва ССРга — 100 процент, Молдавия ССРга — 49,2 процент, Латвия ССРга — 66,7 процент, Қирғизистон ССРга — 100 процент, Тожикистон ССРга — 88,1 процент, Арманистон ССРга — 66,1 процент, Туркманистон ССРга — 100 процент, Эстония ССРга — 72,9 процент;

маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва матлубот кооперацияси бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари тўлайдиган оборот солиғидан — 100 процент;

б) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Литва ССР, Қирғизистон ССР ва Туркманистон ССРга — 100 процент.

1986 йилда Иттифоқ бюджетидан Ўзбекистон ССР Давлат бюджетига 828.714 минг сўм, Қозоғистон ССР Давлат бюджетига 423.091 минг сўм, Литва ССР Давлат бюджетига 48.052 минг сўм, Қирғизистон ССР Давлат бюджетига 110.168 минг сўм ва Туркманистон ССР Давлат бюджетига 212.514 минг сўм СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йил Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминлаш учун ажратилсин.

10-модда. СССР Министрлар Советига СССРнинг 1986 йилги Давлат бюджети юзасидан Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети План-бюджет комиссиялари ҳамда бошқа доимий комиссияларининг хулосасида баён қилинган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда бу таклиф ва мулоҳазалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 27 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРни ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ 1985 ЙИЛ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1. СССР Министрлар Советининг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги доклади ахборот учун қабул қилинсин.

2. СССР Министрлар Совети СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилги Давлат плани бажарилиши учун зарур чора-тадбирларни кўраётганлиги қайд этилсин.

3. СССР Министрлар Советига Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети План-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг таклифлари ва мулоҳазаларини, шунингдек, СССР Олий Совети палаталари мажлисларида депутатларнинг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала юзасидан билдирган таклиф ва мулоҳазаларини кўриб чиқиш, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми қарорларига ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш йўл-йўриқларига амал қилиб, мазкур йил ва 1986 йил — ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили план топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 27 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 376.695.358 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 371.183.822 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 5.511.536 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 27 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ОЛИЙ ДАРАЖАДА ЖЕНЕВАДА ЎТКАЗИЛГАН СОВЕТ—АМЕРИКА УЧРАШУВИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА ХАЛҚАРО ВАЗИЯТ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ўртоқ М. С. Горбачевнинг «Олий даражада Женевада ўтказилган Совет — Америка учрашувининг якунлари ва халқаро вазият тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама этиб, **қарор қилади:**

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси ўртоқ М. С. Горбачевнинг АҚШ президенти Р. Рейган билан 1985 йил 19 —21 ноябрь кунлари Женевада бўлиб ўтган учрашувда Совет Иттифоқининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатини амалга ошириш соҳасидаги фаолияти тўла-тўкис маъқуллансин.

СССР Олий Совети шуни уқтирадики, халқаро муносабатлардаги ҳозирги бурилиш босқичида, инсоният омон қолиш ёки қирилиб кетиш хавфидан бирини танлаб олиши керак бўлиб қолган шароитда олий даражадаги Совет — Америка учрашуви зарур ва фойдали бўлди.

СССР Олий Совети СССР билан АҚШнинг тинчликни сақлаб қолиш ишидаги алоҳида масъулиятини эътиборга олиб, ядро уруши ҳеч қачон бошланмаслиги, бу урушда ғолиблар бўлмаслиги тўғрисида иккала давлат раҳбарлари ўртасида эришилган ва Совет — Америка қўшма Баёнотида ифодаланган ҳамжиҳатликни жуда муҳим деб ҳисоблайди. Иккала томон ўз ўрталарида ҳар қандай урушнинг — ядровий ёки оддий урушнинг олдини олиш муҳимлигини эътироф қилганликлари, улар ҳарбий устунликка эришишга интилмасликлари тўғрисидаги қоида ҳам принципиал аҳамиятга эгадир.

Мазкур учрашувда қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш вазифаси билан боғлиқ бўлган энг муҳим масалаларни ҳал этишга муваффақ бўлинмади ва Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасида принципиал проблемалар хусусида ҳали ҳам катта ихтилофлар бор, бироқ учрашув якунлари ҳозирги хатарли мухолифлик ҳолатидан Совет— Америка муносабатларини нормаллаштириш, умуман халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлларини амалий равишда қидиришга ўтиш имкониятларини яратади.

СССР ва АҚШ раҳбарлари ўртасидаги учрашувларни давом эттириш ҳамда бошқа даражалардаги мулоқотни, икки томонлама муносабатлардаги ҳамкорлик ва алоқаларни активлаштириш тўғрисидаги, космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва Ердаги шундай пойгани тўхтатиш мақсадида ядровий ва космик қуролларга бағишланиб, Женевада ўтказилган музокараларда ишни жадаллаштириш ҳақидаги, қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартиришга қаратилган бошқа соҳалардаги куч-ғайратларга янги омиллар бахш этиш тўғрисидаги аҳдномалар шунга эришишга кўмаклашиши лозим.

Совет Иттифоқи бу аҳдномаларни амалий ишларда рўёбга чиқариш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилади ва Америка Қўшма Штатлари ҳам шундай масъулият билан ёндашишига умид билдиради.

СССР Олий Совети ҳозирги вақтда ўзаро вазминлик, музокаралар йўлига тўғаноқ бўладиган ҳар қандай ҳаракатлардан воз кечиш, қурол-яроғларни чеклаш соҳасида амалдаги битимларга ва аввало СССР билан АҚШ ўртасида стратегик барқарорликнинг, ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш бутун жараёнининг муҳим асоси бўлмиш ракетадан мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги 1972 йил муддатсиз Шартномага қатъий ва ҳалол риоя этилиши жуда зарур деб ҳисоблайди. Космосни қуролдан ҳоли сақлаш ядро қуролларини тубдан қисқартириш, истиқболда эса ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар бу қуролни батамом йўқ қилиб ташлаши ҳақида битимларга эришиш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

СССР Олий Совети Совет Иттифоқининг ҳар қандай ядровий портлатишларни тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги мажбуриятини, агар АҚШ ҳам шундай қадам қўядиган бўлса, узайтиришга, шунингдек ядровий синовларни батамом ва ёппасига тақиқлаш ҳақида халқаро шартнома тузиш тўғрисида дарҳол музокаралар бошлашга тайёр эканини тасдиқлайди.

СССР Олий Совети шуни билдирадики, Совет Иттифоқи ядро уруши хавфини йўқотишга, халқаро муносабатларни тинч-тотув яшаш ва кескинликни юмшатиш руҳида ривожлантиришга қаратилган принципиал йўлни бундан буён ҳам қатъият ва собитқадамлик билан ўтказаверади.

Жаҳон ишларини яхшилик сари буриб юбориш учун курашда СССР Варшава Шартномасидаги ўз иттифоқчилари билан, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар билан бундан буён ҳам яқиндан баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилади, уларнинг бирлиги, жипслиги ва бирдамлигини мустаҳкамлашга, ҳар томонлама ҳамкорликни кучайтириш ва такомиллаштиришга бутун чоралар билан кўмаклашаверади.

Совет Иттифоқи ялпи тинчликни сақлаб қолишга тобора катта ҳисса қўшаётган озодликка эришган давлатлар билан дўстона ҳамкорлик сиёсатига содиқ бўлиб қолади. У ўзининг тақдирини мустақил ва эркин ҳал этишдан иборат дахлсиз ҳуқуқини рўёбга чиқариш учун, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларга астойдил хайрихоҳдир.

Совет Иттифоқи — ижтимоий-сиёсий тузумдаги тафовутлардан қатъи назар барча давлатлар ўртасида ишончни мустаҳкамлашнинг, улар ўртасида тенг ҳуқуқли, ўзаро манфаатли ва амалий ҳамкорликни ривожлантиришнинг эътиқодли тарафдоридир. СССР кескинлик манбаларини тугатиш ва уларнинг олдини олиш учун изчиллик билан ҳаракат қилар экан, ҳатто энг кескин ва мураккаб проблемалар ҳам сиёсий воситалар билан, музокаралар йўли билан ҳал этилиши мумкин ва лозим эканлигига асосланиб иш тутади.

СССР делегациясининг Женевада бўлиб ўтган Совет — Америка учрашувидаги фаолияти шу йўлнинг яққол ифодаси бўлиб, бу йўлни совет кишилари астойдил қўллаб-қувватламоқдалар, Совет Иттифоқининг дўстлари ва иттифоқчилари бу йўлни якдиллик билан маъқулламоқдалар, масъул давлат ва сиёсат арбоблари кенг миқёсда тушунмоқдалар, жаҳон халқлари умид билан кутиб олмоқдалар.

СССР Олий Совети шунга ғоят аминдирки, мамлакат ҳаётидаги муҳим воқеа — КПСС XXVII съездига ҳозирлик кўраётган совет халқи зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, социалистик қурилишда, ўз Ватанининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашда, жамиятни социал ва маънавий жиҳатдан ривожлантиришда янги марраларни эгаллайди. Бу — Совет Иттифоқи ўтказаётган тинчлик сиёсатининг пишиқ-пухта пойдеворидир.

СССР Олий Совети барча ҳукуматлар, парламентлар ва халқлар қуролланиш пойгасига қарши, айниқса космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш учун, тинчлик ва халқаро хавфсизлик иши учун курашдаги ўз куч-ғайратларини кўпайтирадилар, деб умид билдиради.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 27 ноябрь.

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети тўртинчи сессиясида қабул қилинган Қонун ва қарорлар

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ҲУНАР МАКТАБИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг 1973 йил 19 июлдаги СССР Қонуни билан тасдиқланган халқ маорифи тўғрисидаги Қонун асослари (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1973 йил, № 30, 392-модда, 1979 йил. №34, 554-модда)га Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишларига мувофиқ ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилиб, мазкур асосларнинг янги таҳрири тасдиқлансин.

2-модда. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар халқ маорифи тўғрисидаги Қонун асослари 19, 21, 25-моддаларини қўлланиш тартибини белгилаб бериш СССР Олий Совети Президиумига топширилсин.

3-модда. Иттифоқдош республикалар Олий Советларига иттифоқдош республикаларнинг Қонунларини ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг янги таҳрирдаги халқ маорифи тўғрисидаги Қонун асосларига мувофиқлаштириш топширилсин.

4-модда. СССР Министрлар Советига СССР ҳукумати қарорларини янги таҳрирдаги халқ маорифи тўғрисидаги ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар Қонуни асосларига мувофиқлаштириш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ҲУНАР МАКТАБИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ҲАМДА ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДА ЯНГИ ТАҲРИРДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИ ТАСДИҚЛАНИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН СССРНИНГ БАЪЗИ ҚОНУН АКТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

I.

Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишлари ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисида янги таҳрирдаги Қонун асослари тасдиқланиши муносабати билан СССРнинг Қонун актларига қуйидаги ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилсин.

1-модда. СССРнинг 1969 йил 19 декабрь Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги Қонун асосларининг (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1969 йил, №52, 466-модда, 1979 йил, №25, 438-модда):

1) 10-моддасида:

Модданинг номидаги «Болалар муассасалари» сўзлари «Мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия болалар муассасалари, умумий таълим мактаблари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

Иккинчи қисм «Мактабдан ташқари муассасалар» сўзларидан кейин «умумий таълим» сўзи билан тўлдирилсин;

2) 23-модданинг биринчи қисмидаги «хоналар ва иш жойлари» сўзлари «бошқа хоналар, иш жойлари, таълим-тарбия муассасаларининг бинолари ҳамда хоналари, бошқа иншоотлар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) 38-модданинг иккинчи қисмидаги «Ҳомиладор аёллар ва болалари бўлган оналар учун санаторий ҳамда дам олиш уйлари, яслилар, боғчалар ва бошқа болалар муассасалари» сўзлари «Ҳомиладор аёллар ва болалари бўлган оналар учун санаторийлар, бошқа соғлиқни сақлаш муассасалари, дам олиш уйлари, болалар яслилари, боғчалар ва бошқа мактабгача тарбия болалар муассасалари» сўзлари билан алмаштирилсин;

4) 41-модда қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«**41-модда.** Болалар ва ўсмирларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш ва сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш;

соғлом, уйғун равишда камол топган ёш авлодни тарбиялаб етиштириш мақсадида давлат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар, колхозлар, бошқа кооператив, касаба союз ва ўзга жамоат ташкилотлари мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия болалар муассасаларининг, умумий таълим мактабларининг, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда бошқа таълим-тарбия муассасаларининг кенг тармоғи белгиланган тартибда ривожланишини таъминлайдилар. Мазкур таълим-тарбия муассасаларида болалар ва ўсмирларга соғлиқни сақлаш ва мустаҳкамлаш ҳамда гигиеник тарбия учун зарур шароитлар таъминлаб берилади. Болалар ва ўсмирларнинг ўқув-меҳнат, ўқув-ишлаб чиқариш нагрузкаси, шунингдек, намунавий машғулотлар режими СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги билан келишиб белгиланади.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг соғлиқни сақлаш министрликлари, тегишли халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг соғлиқни сақлаш бўлимлари (бошқармалари), шунингдек, ўз қарамоғида соғлиқни сақлаш муассасалари бўлган министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар мактабгача тарбия болалар муассасаларида тарбияланувчилар билан, ўрта умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларининг ҳамда бошқа таълим-тарбия муассасаларининг ўқувчилари билан даволаш-профилактика ва санитария-гигиена ишини ташкил этадилар.

Мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия болалар муассасаларида, умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника, ўрта махсус ўқув юртларида ҳамда бошқа таълим-тарбия муассасаларида болалар ва ўсмирларнинг соғлиғини сақлаш ҳамда соғломлаштириш тадбирларини ўтказиш устидан контролликни соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари давлат халқ маорифини бошқариш органлари ҳамда мазкур таълим-тарбия муассасалари ўз қарамоғида бўлган бошқа давлат органлари билан биргаликда, жамоат ташкилотларининг иштирокида амалга оширадилар»;

5) 42-модданинг биринчи ва иккинчи қисмлари қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Мактабгача тарбия болалар муассасаларидаги ва бошқа баъзи таълим-тарбия муассасаларидаги болаларни боқишнинг асосий харажатлари давлат бюджети, шунингдек мазкур мақсадлар учун давлат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, колхозлар, бошқа кооператив, касаба союз ва ўзга жамоат ташкилотлари ажратадиган маблағлар ҳисобидан қилинади.

Жисмоний ёки ақлий ривожланишида нуқсонлари бўлган болалар ва ўсмирлар махсус гўдаклар уйларида, мактабгача тарбия болалар муассасаларида, болалар уйларида, бошқа махсус таълим-тарбия муассасаларида ёки умумий таълим-тарбия муассасалари ҳузуридаги махсус группаларда давлат ҳисобидан боқилади ва тарбияланади»;

6) 43-моддада:

модданинг номидаги «Меҳнат ва ишлаб чиқариш таълимини» сўзлари «Мактаб ўқувчиларининг меҳнат таълимини, ижтимоий фойдали, ишлаб чиқариш меҳнатини, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларида ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълимини, ишлаб чиқаришда ўсмирларнинг касб ўрганишини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

Модданинг биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Мактаб ўқувчиларининг меҳнат таълимини, шу таълим билан боғлиқ бўлган ижтимоий фойдали, унумли меҳнатига, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълимига, ишлаб чиқаришдаги ўсмирларнинг касб ўрганишига уларнинг ёши, жисмоний ва ақлий ривожланиши ва сиҳат-саломатлик ҳолатига мувофиқ келадиган касблар бўйича рухсат этилади ва мунтазам медицина контроли остида амалга оширилади»;

модда биринчи қисмидан кейин қуйидаги мазмундаги янги қисм билан тўлдирилсин:

«Мактаб ўқувчиларининг меҳнат таълими, ижтимоий фойдали, унумли меҳнати, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўсмирларга ишлаб чиқариш таълими, ишлаб чиқаришдаги ўсмирларга касб ўргатиш амалга ошириладиган касблар рўйхати белгиланган тартибда СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги билан келишилиб тасдиқланади. Шу касбларни ўргатишга халақит берадиган медицина кўрсатмалари рўйхати СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан белгиланади»;

шу модданинг иккинчи қисми учинчи қисм деб ҳисоблансин.

2-модда. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг 1970 йил 15 июлдаги СССР Қонуни билан тасдиқланган меҳнат тўғрисидаги Қонун асосларининг (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1970 йил, №29, 265-модда):

1) 80-моддаси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«**80-модда.** Ёшларни ишга ва ишлаб чиқаришдаги ҳунар таълимига қабул этишни бронлаштириш

Барча корхона ва ташкилотлар учун умумий таълим мактабини, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиққан ёшларни, шунингдек, ўн саккиз ёшга етмаган бошқа кишиларни ишга ва ҳунар таълимига қабул қилиш брони белгилаб қўйилади»;

2) 81-моддадаги «ҳунар-техника ва техника билим юртлари» сўзлари «ҳунар-техника ўқув муассасалари» сўзлари билан алмаштирилсин;

3) 83-моддада:

модданинг номида, учинчи ва иккинчи қисмларида «ишлаб чиқариш таълими» сўзлари «ишлаб чиқаришдаги ҳунар таълими» сўзлари билан алмаштирилсин;

биринчи қисмдаги «ва бошқа ишлаб чиқариш таълими» сўзлари «ва ишлаб чиқаришдаги ҳунар таълимининг бошқа формалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3-модда. СССР Олий Совети 1981 йил 24 июнда қабул қилган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг уй-жой Қонунлари асосларининг (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1981 йил, № 26, 834-модда) 20-моддаси биринчи қисми қуйидаги мазмунда ўн биринчи абзац билан тўлдирилсин:

«Умумий таълим мактабларининг ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқитувчиларига ва бошқа педагог ходимларига».

4-модда. 1969 йил 11 июлдаги СССР Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ахлоқ тузатиш-меҳнат Қонунлари асослари (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1969 йил, № 29, 247-модда; 1977 йил, № 7, 118-модда; 1981 йил, № 33, 967-модда; 1985 йил, № 15, 252-модда):

1) 7-модданинг биринчи қисмидаги «умумий таълим ва ҳунар-техника таълими» сўзлари «умумий таълим ва ҳунар ўргатиш» сўзлари билан алмаштирилсин;

2) 18-модданинг биринчи қисмидаги «умумий таълим ёки ҳунар-техника таълими» сўзлари «умумий таълим ёки ҳунар ўргатиш» сўзлари билан алмаштирилсин;

3) 31-модда қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«**31-модда.** Озодликдан маҳрум қилинган шахсларга умумий ўрта таълим, ҳунар-техника таълими бериш, ишлаб чиқаришда касб ўргатиш

Ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларида маҳкум этилган ёшларга умумий ўрта таълим берилади; касби бўлмаган маҳкумларга ҳунар-техника таълими берилади ёки ишлаб чиқаришда касб ўргатилади.

Ёши 40 дан ошган маҳкумлар умумий таълимга, биринчи ва иккинчи группа инвалидлар эса шунингдек, ҳунар-техника таълимига ёки ишлаб чиқаришда ҳунар ўрганишга ўз истакларига биноан жалб этиладилар.

Имтиҳонларни топшириш учун ўқувчилар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат тўғрисидаги Қонунларида кўзда тутилган муддатга ишдан озод қилинади. Шу давр учун уларга иш ҳақи ёзилмайди, овқат бепул берилади. Ҳамма турдаги манзил-колонияларда жазо муддатини ўтаётган маҳкумларнинг моддий таъминоти имтиҳонларни топшириш вақтида СССР Министрлар Совети белгилаган тартибда ва шартларда амалга оширилади.

Озодликдан маҳрум қилинган шахсларга ўрта умумий таълим, ҳунар-техника таълими бериш ва ишлаб чиқаришда касб ўргатиш СССР Министрлар Совети белгилаган тартибда ташкил этилади».

II.

Иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига иттифоқдош республикаларнинг Қонунларини ушбу Қонунга мувофиқ ҳолга келтириш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР ДАВЛАТ БОШҚАРУВ ОРГАНЛАРИ СИСТЕМАСИДАГИ БАЪЗИ ЎЗГАРТИШЛАР ТЎҒРИСИДА ВА СССРНИНГ «СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1. СССР Олий Совети Президиумининг:

«СССР Министрлар Совети тўғрисида»ги СССР Қонунига қўшимчалар киритиш тўғрисида» 1985 йил 22 октябрдаги Фармони;

«СССР Медицина ва микробиология саноати умумиттифоқ министрлигини тузиш тўғрисида» 1985 йил 21 ноябрдаги Фармони;

«Агросаноат комплексини бошқариш органлари системасидаги ўзгартишлар тўғрисида» 1985 йил 22 ноябрдаги Фармони тасдиқлансин.

2. «СССР Министрлар Совети тўғрисида» 1978 йил 5 июлда қабул қилинган СССР Қонунининг 23-моддасидаги (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1978 йил, №28, 436-модда; 1979 йил, №49, 850-модда; 1981 йил, №26, 839-модда) «Медицина саноати министрлиги» сўзлари «Медицина ва микробиология саноати министрлиги» сўзлари билан алмаштирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССРНИНГ БАЪЗИ ҚОНУН АКТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

«СССР Олий Совети Президиумининг «Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида» 1985 йил 11 июлдаги Фармони;

«Ҳарбий ҳисобга олиш қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида» 1985 йил 30 июлдаги Фармони;

«СССР Олий Совети Президиумининг «Аҳолидан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида 1985 йил 6 августдаги Фармони;

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик ҳақида» 1985 йил 14 августдаги Фармони;

«ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят ҳақидаги Қонун асосларининг 29-моддасига ўзгартишлар киритиш тўғрисида» 1985 йил 5 октябрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРЛАРИНИ ТАЙИНЛАШ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРЛАРИНИ ҲАМДА СССР БАЪЗИ ДАВЛАТ КОМИТЕТЛАРИ РАИСЛАРИНИ ТАЙИНЛАШ ВА ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Николай Владимирович **Тализин**ни СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Давлат план комитетининг раиси қилиб тайинлаш ва уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 14 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Всеволод Серафимович **Мураховский**ни СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР давлат агросаноат комитетининг Раиси қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 1 ва 22 ноябрдаги Фармонлари;

ўртоқ Иван Степанович **Силаев**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш ва уни СССР авиация саноати министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 1 ноябрдаги Фармонлари;

ўртоқ Лев Алексеевич **Воронин**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ҳамда СССР Моддий-техника таъминоти давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 15 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Юрий Дмитриевич **Маслюков**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 15 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Николай Константинович **Байбаков** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Давлат план комитетининг раиси вазифаларидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 14 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Зия Нуриевич **Нуриев** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 1 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Николай Васильевич **Мартынов** соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Моддий-техника таъминоти давлат комитети раиси вазифаларидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 15 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Леонид Васильевич **Смирнов** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 15 ноябрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР МИНИСТРЛАРИ ҲАМДА СССР ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР ДАВЛАТ КОМИТЕТИ РАИСИНИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ВА ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Николай Никифорович **Тарасов** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР енгил саноат министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 5 июлдаги Фармони;

ўртоқ Владимир Григорьевич **Клюев**ни СССР енгил саноат министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 5 июлдаги Фармони;

ўртоқ Иван Павлович **Казанец** соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР қора металлургия министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 5 июлдаги Фармони;

ўртоқ Серафим Васильевич **Колпаков**ни СССР қора металлургия министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 5 июлдаги Фармони;

ўртоқ Юрий Филиппович **Соловьев** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР саноат қурилиши министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 9 июлдаги Фармони;

ўртоқ Аркадий Николаевич **Шчепетильников**ни СССР саноат қурилиши министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 15 июлдаги Фармони;

ўртоқ Алексей Иванович **Яшин** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР бинокорлик материаллари саноати министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 15 июлдаги Фармони;

ўртоқ Сергей Федорович **Военушкин**ни СССР бинокорлик материаллари саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 15 июлдаги Фармони;

ўртоқ Вячеслав Петрович **Елютин** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 16 июлдаги Фармони;

ўртоқ Геннадий Алексеевич **Ягодин**ни СССР олий ва ўрта махсус таълим министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 16 июлдаги Фармони;

ўртоқ Виталий Иванович **Чудин** соғлиғи ёмонлашгани сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 2 августдаги Фармони;

ўртоқ Евгений Андреевич **Варначев**ни СССР қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 2 августдаги Фармони;

ўртоқ Виктор Степанович **Федоров** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 18 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Николай Васильевич **Лемаев**ни СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 18 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Николай Семенович **Патоличев** соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР ташқи савдо министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 18 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Борис Иванович **Аристов**ни СССР ташқи савдо министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 18 октябрдаги Фармони;

ўртоқ Аполлон Сергеевич **Сисцов**ни СССР авиация саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 1 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Александр Иванович **Шокин** соғлиғи ёмонлашгани сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР электрон саноати министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 18 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Владислав Григорьевич **Колесников**ни СССР электрон саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 18 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Валентин Карпович **Месяц** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР қишлоқ хўжалик министри вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 18 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Михаил Алексеевич **Сергейчик** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси вазифасидан озод этиш тўғрисида 1985 йил 22 ноябрдаги Фармони;

ўртоқ Константин Федорович **Катушев**ни СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида 1985 йил 22 ноябрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил 27 ноябрь.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИГА — ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ва уларнинг турини кўпайтириш ҳамда сифатини яхшилаш учун Ўзбекистон ССР министрликлари, идоралари, Қорақалпоғистон АССР, областлар, Тошкент шаҳри, бирлашмалар ва корхоналар ўртасидаги республика социалистик мусобақасининг 1985 йил III квартали якунларини кўриб чиқиб, қуйидагиларни социалистик мусобақа ғолиблари деб топдилар ва уларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотладилар:

ЎЗБЕКИСТОН ССР БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ.

Бу министрлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини 104,7 процент ва уларни етказиб бериш планини 106,7 процент бажарган, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,2 процент кўпайтиришни таъминлаган;

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ОЛМАЛИҚ ГЎШТ КОМБИНАТИ. Комбинат халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни 1984 йилнинг январь-сентябрь ойларидагига нисбатан 13,9 процент кўпайтирган, белгиланган турларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини 102,7 процент бажарган, маҳсулотнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришган;

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ЧИРЧИҚДАГИ «ҒУНЧА» ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИ. Фабрика халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5,4 процент ва уларни савдо ташкилотларига етказиб беришни 3,1 процент кўпайтирган. Тегишли номенклатурадаги буюмларни тайёрлаш ва «Н» индекси қўйилган молларнинг янги турларини ишлаб чиқариш планини бажарган, маҳсулотнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришган;

ЎЗБЕКИСТОН ҚИЙИН ЭРИЙДИГАН ВА ЎТГА ЧИДАМЛИ МЕТАЛЛАР КОМБИНАТИ. Комбинат халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини 108,7 процент ва маҳсулот ишлаб чиқариш планини ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 28,5 процент ўстиришни таъминлаган, шартнома мажбуриятларини ҳисобга олиб, маҳсулот реализация қилиш планини, шунингдек, тегишли номенклатурада буюмлар ишлаб чиқариш планини бажарган.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига қарашли Орджоникидзе районидаги хўжалик рўзғор-буюмлари фабрикаси, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли Оҳангарондаги «Сантехлит» заводи ва «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш соҳасида яхши ишлаганлиги қайд этилди.

1985 йилнинг III квартали иш якунларига кўра бир қанча асосий кўрсаткичларни бажармаганликлари учун Қорақалпоғистон АССРга, областларга ва Тошкент шаҳрига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини бермасликка қарор қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ И. К. ҲУСНИДДИНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети экономика бўлимининг мудири ўртоқ Иброҳим Камолович **Ҳусниддиновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри,
1985 йил 28 ноябрь.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СУРХОНДАРЁ области пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили планини адо этдилар. Қабул пунктларига 510 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Шунинг 420 минг тоннаси қимматбаҳо ингичка толали пахтадир. 206 минг тонна пахта «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Ҳосилдорлик 34 центнерни ташкил этди.

Бу меҳнат муваффақиятига Ленин йўли, Гагарин, Шўрчи ва Шеробод районларининг пахтакорлари салмоқли улуш қўшдилар. Область хўжаликларида йиғим-терим мавсуми тугалланиши билан 1986 йил ҳосили учун ҳозирлик кўриш қизғин бошлаб юборилди.

XXVII „ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 28 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун —областлар; иккинчи устун.—бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун—мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун—мавсум бошидан буён.

ФАРҒОНА	—	110,17	—	36,83
НАМАНГАН	—	107,53	—	87,61
ТОШКЕНТ	0,02	103,69	—	101,33
СИРДАРЁ	0,03	101,17	—	107,18
СУРХОНДАРЁ	0,13	100,02	0,03	87,89
Андижон	0,16	99,90	0,05	62,52
Хоразм	—	94,11	—	55,31
ҚҚАССР	0,03	93,73	0,01	73,29
Жиззах	—	86,69	—	79,21
Бухоро	—	84,87	—	17,09
Самарқанд	0,01	84,69	—	43,41
Навоий	—	82,53	—	46,09
Қашқадарё	0,03	72,72	0,04	51,87
Республика бўйича:	0,04	94,32	0,01	65,98
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
СУРХОНДАРЁ	0,23	161,62	0,06	154,79
НАМАНГАН	—	110,50	—	—
Бухоро	0,01	77,86	—	—
Қашқадарё	0,08	75,46	0,15	62,02
Навоий	—	59,24	—	32,16
Республика бўйича:	0,16	124,97	0,09	112,33

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

Депутат Ғ. Ҳ. ҚОДИРОВ нутқи

(Булунғур сайлов округи, Самарқанд области)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! СССР Олий Советининг ҳозирги сессияси КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси ҳамда совет халқининг бахт-саодати ва фаровонлиги тўғрисидаги астойдил ленинча ғамхўрлик билан суғорилган бошқа съездолди ҳужжатлари катта сиёсий ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда қизғин муҳокама қилинаётган шонли пайтда ўтмоқда.

Партиямиз назарияни практика билан моҳирона узвий боғлаб, социализмни такомиллаштириш проблемаларига ижодий ёндошмоқда. Партиянинг КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель, октябрь Пленумлари белгилаб берган жадал тадбирларини амалга оширмай туриб, ишимизнинг барча соҳаларида чуқур, кенг кўламдаги ўзгаришлар қилишга, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш вазифаларини ҳал этишга киришиш мумкин эмаслиги ҳозир биз учун ҳар қачонгидан кўра равшандир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг АҚШ президенти билан Женевадаги учрашуви ғоят муҳим халқаро воқеа бўлди. Планетадаги сиёсий иқлимни соғломлаштиришнинг мураккаб ва қийин йўлида муҳим қадам қўйилди.

Барча совет халқи сингари республикамиз меҳнаткашлари ҳам партиямизнинг бутун тараққийпарвар инсоният фикр-ўйлари ва орзу-умидларига мос бўлиб тушадиган ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис ва тамоман маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар.

Ўртоқлар! Ўн биринчи беш йилликда Совет Ўзбекистонининг экономикаси жадал ривожланди, социал тараққиёт программаси изчил амалга оширилди. Январь — октябрь ойларида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ўсиши 7,3 процентни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 4,6 процент ошди. Давлатга 5 миллион 370 минг тонна пахта сотилди, қимматли ингичка толали пахта харид қилиш плани ошириб бажарилди.

Янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик кўриш юзасидан кузги-қишки ишлар авж олдириб юборилди. Озиқ-овқат программасига мувофиқ Умумиттифоқ фондига мева-сабзавот ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш беш йиллик план топшириғи анча ошириб адо этилди.

Биз янги беш йиллик арафасида қилинган ишларни батафсил таҳлил этар эканмиз, ҳали бизда каттагина резервлар ва ҳал этилмаган масалалар борлигини тан оламиз.

Халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида белгиланган вазифалар бажарилмаяпти, бунга кўп жиҳатдан экономикага раҳбарлик қилишда кейинги йиллар давомида республикамизда йўл қўйилган жиддий хатолар ва нуқсонлар сабаб бўлди. Қўпол хилоф ишлар, айниқса, пахтачилик ва чорвачиликда йўл қўйилган кўплаб қўшиб ёзишлар, кўзбўямачилик ва ўғирликнинг салбий оқибатлари сезилмоқда.

КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, жамоат турмушининг барча соҳаларида зарур тартибни йўлга қўйишга оид аниқ йўл-йўриқлари Ўзбекистон партия ва совет ташкилотлари учун, ишимизда, республикада вазиятни соғломлаштириш учун курашда қўлланма бўлиб қолди. Салбий ҳолатларнинг ҳар қандай кўринишларини таг-томири билан тугатиш юзасидан ғоят қатъий, талабчан чоралар кўрилди ва кўрилаверади.

Бу йўлда амалга оширилган тадбирлар натижасида ўтган йилги пахта ҳосилидан ҳисоботга кўра анча кўп пахта тайёрланган 1983 йилда олинган толага нисбатан қарийб 100 минг тонна кўп тола олинди.

Депутат ўртоқлар! 1986 йилги план лойиҳасида Ўзбекистон ССРда экономикани юксак суръатлар билан ўстириш белгиланган. Бундай суръатлар фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш қувватларидан янада тўлиқроқ фойдаланиш, асосий фондлар самарадорлигини ошириш ,меҳнат унумдорлигини ўстириш билан узвий боғланган. Тур ва сифати яхшиланган халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш анча кўпаяди. Капитал қурилиш, корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкциялаш кўламлари кенгайтирилади, янгидан бошланаётган қурилишлар сонини камайтириш ва битказилмаган қурилишлар ҳажмини қисқартириш кўзда тутилади. Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти 4,2 процент кўпаяди.

Республика аҳолиси тез кўпайиши муносабати билан етилган социал масалаларни ҳал этишга биринчи даражали аҳамият берилади. Меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва меҳнатга қобилиятли аҳолини ижтимоий ишлаб чиқаришга янада тўлароқ жалб этиш тадбирларини амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилади. Ўзбекистон ўзининг интернационал бурчига оғишмай амал қилиб, РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасини янада ривожлантиришда актив иштирок этади.

Республика қурувчиларининг 8 минг кишилик коллективи Иваново, Новгород ва Владимир областларида меҳнат қилмоқда. Бу областларда беш йиллик мобайнида 200 миллион сўмлик пудрат ишлари бажарилиб, 70 минг гектарга яқин мелиорацияланган ер, 115 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Келгуси беш йиллик планларида Ноқоратупроқ зонада яна катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш кўзда тутилади.

Республика Ғарбий Сибирда нефть ва газ саноатини ривожлантириш комплекс программасини амалга оширишга актив қўшилади. «Узбектюменьдорс т р о й» тресги нефть-газ конларига олиб борадиган замонавий йўллар қурмоқда. Ўн иккинчи беш йилликда шимол шароитига мосланган 200 минг квадрат метр уй-жой қуриш учун Тюмень областида тайёргарлик ишлари авж олдириб юборилди.

Ўзбекистон қурувчилари БАМ трассасини ободонлаштиришда ҳам актив қатнашмоқдалар. Республикамиз комсомоллари ва ёшлари орасида нефть қазиб олинадиган шимоли-ғарбий районларга ва Сибирнинг ёғочтахта тайёрланадиган корхоналарида ишлаш учун жўнаб кетиш тўғрисидаги ҳаракат кенг қулоч ёймоқда. Беш йиллик мобайнида у ерларга 15 мингдан ортиқ ишчи юбориш мўлжалланади.

Ўртоқлар! Кейинги йилларда Ўзбекистон ССРда халқ хўжалигини электр энергия ва ёқилғи билан таъминлашда қийин аҳвол вужудга келди. Шу муносабат билан СССР Госпланига ва СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига Янги Ангрен ГРЭСида иккинчи навбат қурилиши масаласини кўриб чиқиш ва ижобий ҳал этиш, Тахиатош ГРЭСи қувватларини ошириш, Толимаржон ГРЭСи қурилишини жадаллаштиришни кўзда тутиш вазифаси топширилишини сўраймиз.

Халқ хўжалигини кўмир билан таъминлаш учун 1986 йилдан бошлаб Ангрен кўмир разрезини реконструкция қилишга капитал маблағлар, сув-транспорт ускуналари ва механизациялаш воситалари ажратиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Республика учун ғоят муҳим бўлган яна бир проблема тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман. Кейинги йилларда дарёлар оқими тартибга солиниб, суғориладиган ерлардан юқори даражада минераллашган коллектор— дренаж сувларини оқизиш кўпайганлиги натижасида сувнинг сифати анча ёмонлашди, айниқса Амударё ва Зарафшон дарёларининг қуйи қисмида санитария-эпидемиология вазияти мураккаблашди. Маълумки, бу дарёлар Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Навоий областлари аҳолисини ичимлик сув билан таъминлашнинг ягона манбаларидир.

Ҳозирги вақтда Туямўйин— Урганч, Туямўйин — Нукус, Дамхўжа — Навоий — Бухоро областлараро магистраль сув қувурлари қурилмоқда. Уларни қисқа муддатда қуриб битказиш учун СССР Нефть ва газ қурилиши министрлигининг республикада жойлашган ташкилотларини бу қурилишга жалб этиш ва манфаатдор Иттифоқ министрликлари ва идораларининг ўз улуши билан иштирок этиши ҳисобига капитал маблағ сарфлашни кўпайтириш зарур. Биз СССР Госпланидан бу масалани ҳам кўриб чиқишни илтимос қиламиз.

Депутат ўртоқлар! Ватанимиз куч-қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида, ҳар бир иттифоқдош республиканинг моддий ва маънавий потенциалини ўстириш тўғрисида Коммунистик партиянинг доимий ғамхўрлиги СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги Давлат плани ва мамлакат бюджети лойиҳаларида ўзининг ёрқин ифодасини топган. Биз мазкур ҳужжатларни қўллаб-қувватлаймиз ва Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съездини янги-янги меҳнат ютуқлари билан кутиб оладилар, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили плани муваффақиятли бажарилиши учун барча зарур ишларни қиладилар, деб КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Советини ишонтирамиз.

(Қарсаклар).

Дони ЗОКИРОВ

Ўзбекистон музика санъати оғир жудоликка учради — Ўзбекистон ССР халқ артисти композитор Дони Зокиров оғир касалликдан кейин 71 ёшида вафот этди.

Дони Зокиров 1914 йилда Самарқанд шаҳрида туғилди. Самарқанд музика ва хореография илмий тадқиқот институтида, Тошкент Давлат консерваториясининг композиторлик бўлимида музикадан таълим олди. Дони Зокиров меҳнат фаолиятини 1928 йилда халқ чолғу асбоблари оркестрида созандаликдан бошлади. Самарқанддаги ўзбек драма театрида ишлади. Шу йилларда у музика асарлари яратишда фаол иш олиб борди.

Дони Зокиров Ўзбекистон музика маданияти тараққиётига ўз ижоди билан муҳим ҳисса қўшди. «Ҳаёт машъали» каби қатор музикали драмаларида, «Зайнаб ва Омон» операсида (Б. Зейдман ва Ю. Ражабий билан ҳамкорликда ёзилган). композиторнинг истеъдоди ёрқин намоён бўлди.

«Ленин васияти билан» ва «Асрим садоси» кантаталари, бир қанча симфоник асарлари кенг жамоатчиликка манзур бўлган. У айниқса Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети халқ чолғу асбоблари оркестрининг бош дирижёри ва бадиий раҳбари бўлиб ишлаган вақтда халқ чолғу асбоблари учун музика асарлари ёзиш устида кўп ва самарали иш қилди. У яратган кўп қўшиқларни халқ севиб куйлайди.

Дони Зокиров ижодий ишни актив жамоатчилик фаолияти билан қўшиб олиб борди, Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениеси аъзолигига бир неча бор сайланди, ёшлар билан ишлашга кўп эътибор берди.

Республика музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Дони Зокиров Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари билан мукофотланган, унга Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Фахрий унвонлари берилган эди.

Халқимизнинг шонли фарзанди, толмас меҳнаткаш истеъдодли композитор Дони Зокировнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, С. У. Султонова, Д. Т. Мадикаримова, М. А. Аҳмедова, И. Т. Юсупова, А. В. Гончарова, М. М. Тожиев, Б. Р. Қорнева, С. Бобоев, Б. В. Брөвцын, М. М. Бурхонов, С. А. Юдаков.

Депутат А. МЎМИНОВ нутқи

(Избоскан сайлов округи, Ўзбекистон ССР)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! СССР Олий Советининг ҳозирги сессияси совет халқи ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлаб, партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун сабот билан курашаётган вазиятда ўтмоқда. КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленумининг қарорлари ижодий активликни тағин ҳам ошириб юборди.

Партия Марказий Комитетининг иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, халқ фаровонлигини ошириш, Ватанимиз куч-қудратини зарур даражада сақлашга қаратилган йўли партиянинг съездолди платформасида яққол сезилиб турибди. Умумхалқ муҳокамасига қўйилган КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари аниқ сиёсий йўналишга эга, улар истиқболни кўзлайди ва бутун совет халқининг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга интилиши билан йўғрилган бўлиб ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда.

Биз ҳаммамиз КПСС Марказий Комитети Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачевнинг АҚШ президенти Рейган билан яқинда Женевада олий даражада бўлиб ўтган музокараларининг боришини зўр қизиқиш билан кузатиб турдик. Партиямиз билан давлатимизнинг қуролланиш пойгасини жиловлаш, Ер юзида тинчликни сақлаш борасидаги кундалик қатъий ишларини Андижон областимизнинг барча меҳнаткашлари якдиллик билан маъқуллаб, тўла қўллаб-қувватламоқдалар. Улар номидан КПСС Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига жуда катта миннатдорчилигимизни изҳор қилиб, тағин ҳам қатъият билан меҳнат қиламиз, севимли Ватанимизнинг иқтисодий потенциалини мустаҳкамлашга ҳиссамизни кўпайтирамиз, деб ишонтиришга рухсат этгайсиз.

КПСС XXVII съездига тайёргарлик, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари белгилаб берган вазифаларни рўёбга чиқариш Андижон области партия, совет ва хўжалик органлари бутун ишининг негизи бўлиб қолди. Область ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари партиянинг беш йилликни муносиб якунлаш, 1985 йил давлат планлари ва социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бжарилишини таъминлаш, келгусида тағин ҳам мураккаброқ ва кўламлироқ вазифаларни ҳал этиш учун босқич бўладиган базани барпо этиш ҳақидаги даъватига юксак масъулиятни англаган ҳолда жавоб бермоқдалар.

Бу йил кутилаётган планлар бажарилишини ҳисобга олганда ўн биринчи беш йилликда областда саноат ишлаб чиқариши ўсиши беш йиллик топшириғидаги 41,7 процент ўрнига 48,3 процентни ташкил қилади. Маҳсулот реализация қилиш йиллик планлари 101,4 процент бажарилиши кутилмоқда, планларга қўшимча равишда 65 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Беш йилликда планлаштирилганидан кўпроқ капитал маблағлар ўзлаштирилади, асосий фондлар ишга туширилади. Юк ташиш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми ўсди.

Экономиканинг аграр секторида, аввало пахтачиликда жиддий ўзгаришлар юз бермоқда. 1984 йилда пахтага унинг сифати ва қанча тола чиқишига қараб ҳақ тўлашга ўтилганлиги хўжаликларнинг пировард натижалардан манфаатдорлигини ва масъулиятини оширди. Бу эса аввалги йилдагига нисбатан маҳсулот хилини яхшилаш, пахтани сақлаш ва қайта ишлаш вақтида хом ашёнинг нобудгарчилигини кескин камайтириш область бўйича 36 минг тонна кўп тола олиш имконини берди. Колхоз ва совхозларнинг даромадлари кўпайди.

Шу кунларда областда 1985 йил пахта тайёрлаш планини бажариш юзасидан қизғин иш кетмоқда. Давлатга ҳозирдаёқ 548 минг тоннага яқин пахта сотилди. Область ва республиканинг катта хирмонига бизнинг Балиқчи районимиз пахтакорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар давлатга планда кўзда тутилганидан 7 минг тонна кўп, яъни 59 минг тонна пахта сотдилар.

Бу ютуқларнинг ҳаммаси ажойиб ишчиларимиз, колхозчиларимиз, хизматчилар, илмий ва ижодкор зиёлиларимиз фидокорона меҳнати, партия ва совет ташкилотларининг иши, коммунистлар ва депутатларнинг юксак активлиги туфайли қўлга киритилди. Бу иқтисодий ишлар яхшиланганлигининг, фан ва техника ютуқлари, меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг илғор формалари ишлаб чиқаришга тобора кенг жорий этилаётганлигининг, интизом, уюшқоқлик ва тартиб мустаҳкамланганлигининг далилидир.

Партия ва ҳукуматимизнинг СССР Госагропромини тузиш тўғрисидаги қарорини қизғин маъқуллаймиз.

Депутат ўртоқлар! Биз муҳокама қилаётган мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш плани ва 1986 йил бюджети лойиҳалари партиямиз ўн иккинчи беш йиллик ва 2000 йилгача бўлган давр учун белгилаб берган истиқбол вазифаларига асослангандир, халқ фаровонлиги тўғрисида зўр ғамхўрлик билан йўғрилгандир. Уларда республикамиз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ва унинг асосий тармоғи бўлган пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари комплекс тарзда ўз ифодасини топган. Мен областимиз ва республикамиз вакиллари бўлган депутатлар номидан ана шу ҳужжатларни маъқуллаш керак деган таклифларга қўшиламан. Пахта етиштиришни кўпайтириш интернационал бурчимиз эканлигини биз тушунамиз. Бинобарин пахта етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, тола сифатини яхшилаш, тармоқнинг иқтисодий самарадорлигини оширишни таъминлаш учун ҳамма чора-тадбирларни кўрамиз.

Бироқ шу тармоқ билан боғлиқ бўлган проблемаларнинг барча комплексини партиямизнинг талаблари асосида таҳлил қиладиган бўлсак, Ўзбекистон пахткорларини кўпроқ ҳаяжонга солаётган баъзи масалаларни ҳал этиш пайти келди, деб ҳисоблаймиз.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш материаллари, унда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқи, шунингдек сўнгги вақтда қабул қилинган партия қарорлари қишлоқ хўжалигида техникадан тағин хам кенгроқ фойдаланиш юзасидан қатъият ва собитқадам иш олиб боришни қаттиқ талаб қилмоқда. Республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари етиштирилган ҳосилни мавжуд техника билан ўз вақтида йиғиштириб олишни таъминлаш учун жойларда катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар.

Лекин хўжаликларнинг ҳосилни машина билан териб олишдан моддий манфаатдорлиги камайганлиги билан боғлиқ жиддий қийинчиликлар пахта йиғим-теримини ҳар томонлама механизациялашга тўсқинлик қилмоқда. Бу қийинчилик 1983 йилда машинада терилган пахта учун давлат стандарти жорий этилганлиги билан боғлиқ бўлиб, бу давлат стандартига мувофиқ пахтани машинада йиғиб-териб олишнинг моддий афзалликлари бекор қилинган. Шу сабабли хўжаликларнинг ҳосилни йиғиб-териб олишни механизациялашдан моддий манфаатдорлигини таъминлаш мақсадида СССР Министрлар Совети машинада терилган пахтанинг харид нархларига машина теримини рағбатлантирувчи устама белгилаш масаласини кўриб чиқиши лозим, деб ҳисоблаймиз. СССР Нархлар давлат комитети, Госплани, Молия министрлиги, Енгил саноат министрлиги ва Қишлоқ хўжалиги министрлиги вакилларидан иборат комиссия шу йилнинг апрелида бу таклифнинг асосли эканлигини тасдиқлаган эди.

Шу билан бир вақтда тўртинчи саноат сортига олинадиган пахтанинг харид нархларини ошириш масаласини ҳал этишни тезлаштиришни сўраймиз. Республикада тайёрланадиган ялпи ҳосилнинг умумий ҳажмида тўртинчи саноат сортли пахта 10-12 процентни ёки 550-700 минг тоннани ташкил этади. Бу сорт пахтанинг харид нархи ҳар тоннасига 210-230 сўмни ташкил қилади. Ҳолбуки, уни йиғиб-териб олиш ва ташиш учун харажатларнинг ўзигина 300-350 сўмга етади. Хўжаликларнинг бундай пахтанинг ҳар тоннасини сотишдан кўраётган зарари камида 150 сўмга етмоқда. Буларнинг ҳаммаси шу сорт пахтани йиғиб-териб олиш вақтида колхозчилар ва совхоз ишчиларининг, қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда. Агар саноат учун тўртинчи сорт пахта зарур бўлса, хўжаликлар ундан ҳеч бўлмаганда зарар кўрмаслигини ҳисобга олган ҳолда харид нархларини қайта кўриб чиқиш керак.

Биз партия Марказий Комитети ва ҳукуматни ишонтириб айтамизки, республикамиз меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йилликни ғайратшижоат билан бошлаш, жонажон ленинчи партиямиз XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ҳамма ишларни қиладилар. (Қарсаклар).

• Ўзбекистон ва жаҳон

ЛИМАДА ЯРМАРКА

ЛИМА, 27 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда қарийб икки ҳафта давом этган 16-халқаро Тинч океан ярмаркасида совет павильони зўр муваффақият қозонди. Ярмаркада 18 мамлакат қатнашди. Совет павильони томошабинлар ёзиб қолдирган кўпдан кўп таассуротларга кўра, экспонатларининг сони, хилма-хиллиги ва ёрқинлиги жиҳатидан ярмаркада биринчи ўринни олди.

Павильон доирасида Ўзбекистон ССРнинг махсус бўлими энг кўп қизиқишга сазовор бўлди. Павильон республика халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида, социал масалаларни ҳал этишда, совет ҳокимияти йилларида миллий маданиятни ривожлантиришда эришган ажойиб ютуқларни мухтасар ҳолда ёрқин намойиш этди. Унинг экспонатлари орасида пахтани қайта ишлайдиган универсал станоклар, Ўзбекистон мўйнаси намуналари (улар орасида қоракўл ва ундан ишланган кийим-кечаклар), ип газлама ва шойи, гилам, чинни ва керамика, бадиий-ҳунармандчилик буюмлари, шунингдек вино, консерва, қуруқ мева кўзга яққол ташланиб турди. Ўзбекистон ССР Чет эл туризми бош бошқармасининг реклама стенди ҳам бор.

Ярмаркада Лима шаҳар атрофларидангина эмас, шу билан бирга мамлакатнинг бошқа районларидан ҳам кишилар келганди. Улар МТЗ—80 Х универсал тракторидан, пахтани қайта ишлайдиган станоклардан қойил қолганликларини изҳор этдилар. Чунки Перуда чигит экиш ва ҳосилни йиғиб-териб олиш ишларини механизациялаш жуда паст даражада бўлиб, пахта асосан қўлда терилади.

Ярмарка ишлаб турганида республика президенти Алан Гарсиа, Министрлар Совети Раиси Луис Альва Кастро, саноат, савдо, туризм ва интеграция министри Сесар Атала, қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат министри Марио Бартурен, савдо-саноат доираларининг кўпдан кўп вакиллари совет павильонини келиб кўрдилар. Уларнинг ҳаммаси ярмаркада кўрсатилган Совет Иттифоқи маҳсулотлари намуналарига, жумладан, енгил автомобиллар, тракторлар, металлга ишлов берувчи станоклар, рўзғор электр техникасига юксак баҳо бердилар. Перу давлатининг бошлиғи матбуот учун берган баёнотида бундай деди:«Ярмаркада Совет Иттифоқининг қатнашуви Перу учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Халқларимизнинг дўстлик ҳис туйғулари ўз ифодасини топаётган СССР павильонини кўришдан бағоят мамнун бўлдим».

Томошабинлар совет павильони ходимлари билан суҳбатларда республикада маориф, соғлиқни сақлаш ишлари қандай йўлга қўйилганлиги билан қизиқдилар. Улар кўрган ва эшитган нарсаларнинг ҳаммаси Перу билан Совет Иттифоқи ўртасида туристик алоқалар, дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга шубҳасиз ёрдам беради, дедилар.

Маҳаллий матбуот халқаро Тинч океан ярмаркасининг ишини батафсил ва кенг ёритди. Журналистларнинг фикрича, матбуотда совет павильони ва айниқса, Ўзбекистон бўлимига бағишланган мақолалар энг кўп эълон қилинди.

ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТНИНГ АТОҚЛИ АРБОБИ ХОТИРАСИГА

26 ноябрь куни Москвада Константин Устинович яшаган Большая Бронная кўчасидаги 19-уйда К. У. Черненконинг барельеф портрети туширилган ёдгорлик лавҳаси тантанали равишда очилди.

Ёдгорлик лавҳаси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби хотирасини абадийлаштириш тўғрисидаги қарорига биноан ўрнатилди.

(ТАСС).

ЭКРАН УСТАСИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбекистон кино санъатининг қарор топиш ва ривожланиш тарихи ажойиб экран устаси, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Наби Ғаниев номи билан чамбарчас боғлангандир. 28 ноябрь куни республика Кино уйида бўлиб ўтган кеча ўз ижодий фаолиятини йигирманчи йилларда бошлаган таниқли кино устаси туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланди.

Кечада таниқли кино арбоблари, кинематографиячилар ёш авлоди вакиллари ва бошқалар сўзга чиқиб, «Тоҳир ва Зуҳра», «Насриддиннинг саргузаштлари» (Я. Протазанов билан ҳамкорликда) сингари фильмларни яратган Н. Ғаниевнинг ижоди Ватан санъатида ёрқин саҳифа бўлиб қолганини таъкидладилар. Истеъдодли санъаткор Н. Ғаниев ёш кинематографчиларнинг меҳрибон мураббийси эди.

Кеча сўнгида Наби Ғаниевнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисидаги ҳужжатли фильм ҳамда «Тоҳир ва Зуҳра» киноси кўрсатилди.

(ЎзТАГ).

29 ноябрь—Югославия халқининг миллий байрами

СЕРБИЯ ТЕПАЛИКЛАРИДА

29 ноябрь — Югославия халқининг миллий байрами. Шу куни Югославия Халқ Республикаси деб эълон қилинганига 40 йил тўлади (1963 йилдан буён Югославия Социалистик Федератив Республикаси).

Республика юбилейи деб аталувчи бу байрамни Югославия халқи фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллигида байрам қилаётгани рамзийдир. Мамлакатда халқ ҳокимияти гитлерчи босқинчилар ва уларнинг гумашталарига қарши олиб борилган даҳшатли курашлар алангасида бунёд этилди. Ўша даврдаёқ Югославия диёрида янги социалистик давлатга асос солинаётган эди. Ужице республикасининг қаҳрамонона кунлари югославларнинг миллий озодлик кураши тарихига ёрқин саҳифа бўлиб ёзилди.

Белград билан Титово-Ужице шаҳри икки юз километрли автомобиль йўли Марказий ва Ғарбий Сербиянинг хушманзара тепаликларидан ўтади. Камалакнинг ҳамма ранглари билан жилоланган бу тепаликлар йўл узра гоҳ ястаниб, гоҳ чор томонга чўзилиб кетади. Югославиянинг саховатли кузи табиатга мана шундай ажиб манзарани инъом этган. 1941 йилнинг айни ҳозиргидай кузак кунларида мана шу ўрмонли тепаликларда афсонавий партизанлар ўлкаси жанговар ҳаёт кечирарди. Ўшанда босиб олинган Европада партизанларнинг бу диёри фашистлардан озод қилинган бирдан-бир ўлка ҳисобланарди.

Бизнинг Ужице республикамиз ниҳояти 67 кун яшади, лекин у халқ оммасини босқинчиларга қарши қуролли курашга отлантиришда кўп иш қилди, мамлакатнинг бошқа районларидаги ватанпарварлар учун намуна бўлиб қолди, деб ҳикоя қилади ўтган урушнинг ветерани Станка Лакович.

Суҳбатдошим бўлган бу аёл эсласа арзигули жуда кўп нарсалар бор. У урушнинг биринчи кунидан охирги кунигача жангу жадалларда қатнашди, совет ва югослав жангчилари Белградни озод қилиш учун олиб борган жанговар операцияда иштирок этди. Ғалаба кунини у Словенияда кутиб олди. Станка Лакович ўша йиллар ҳақида ҳикоя қилар экан, ҳамиша жонажон Ужицедаги воқеаларни эслайди. Ахир, айни шу ерда халқ ҳокимиятининг сарчашмаси вужудга келган эди-да.

1941 йил куз фаслида, Югославияда фашист босқинчиларига қарши озодлик уруши қизиб кетган дамларда партизанлар Ужицени озод қилишди. Озодликка эришилган куннинг эртасига халқ озодлик шаҳар комитети тузилди, деб эслайди С. Лакович. Округнинг бошқа аҳоли пунктлари ҳам партизанлар назоратига ўтиб, халқ ҳокимияти органлари тузилди. Югославия Компартияси Марказий Комитети, И. Броз Тито бошчилигидаги халқ озодлик армияси ва партизанлар отрядларининг олий штаби шаҳарда жойлашган эди. Шаҳар босмахонасида газеталар босиларди. 1941 йилнинг октябрь ойида бу ерда Югославия Коммунистик партиясининг органи — «Борба» газетасининг биринчи сони чиқди. И. Броз Тито газетанинг шу сонида бундай деб ёзган эди: «Газета ўз мамлакатининг озодлиги учунгина эмас, балки Европанинг асоратга солинган барча халқлари озодлиги учун, бутун инсониятни фашизм вабосидан халос қилиш учун ҳам жанг олиб бораётган совет халқи ва унинг енгилмас Қизил Армиясининг қаҳрамонона кураши ҳақидаги ҳақиқатни ёзади...» 1941 йил 7 ноябрда, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 24 йиллиги кунида шаҳарнинг марказий майдонида партизанлар отрядларининг паради бўлиб ўтди.

С. Лакович қурол-аслаҳа заводининг иши ҳақида алоҳида ифтихор билан сўзлайди. Бу корхона ўша шароитларда партизанларнинг жанговар ҳаракатини таъминлашда катта аҳамиятга эга бўлган эди.

Гитлерчиларнинг шундайгина биқинида Ужице республикаси фаол ҳаракат қилаётганлиги уларни саросимага солиб қўйди. Босқинчиларнинг сараланган қисмлари ватанпарварларга қарши ташланди. Ужице ишчи батальони жангчиларига партизанларнинг асосий кучлари чекинишини пана қилиб туриш топширилди. 1941 йилнинг 29 ноябрь куни тенгсиз жанг бўлиб ўтган Кадиняч тепалигида ҳозир улкан ёдгорлик комплекси қад кўтарган. Батальон жангчилари ўз олдиларига қўйилган вазифани жонларини фидо қилиб бажардилар — вақтдан ютишга муваффақ бўлдилар. Уларнинг ҳаммаси бу жангда ҳалок бўлди.

Уруш Ужицени хонавайрон қилди. Энди уни меҳнат фронтида қаҳрамонлик билан тиклаш талаб этиларди. Аҳоли шаҳарни култепалардан бунёд этиб, янги ҳаёт бахш этиши лозим эди. Замонавий Титово-Ужице шаҳри мана шу қаҳрамонликнинг гувоҳи бўлиб турибди.

Шаҳар металлургия комбинатининг корпусларидан бир қисми Титово-Ужицега туташган Севойно деган жойда жойлашган. 1953 йили бу ерда мис-прокат заводи дастлабки маҳсулот берган эди. Йигирма йилдан кейин эса —1973 йили алюминийни қайта ишлайдиган корхона ишга туширилди.

Кейинги йилларда комбинатнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар, аввало Совет Иттифоқи билан амалий алоқалари анча кенгайди. Бу алоқалар узоқ муддатли битимлар асосида қурилган бўлиб, тобора ривожланиб бормоқда. Корхона ўз маҳсулотининг ярмидан кўпроғини Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга экспорт қилмоқда. Улар ҳам ўз навбатида саноат кооперацияси доирасида комбинатга унга зарур бўлган машина-ускуналарни етказиб бермоқдалар. Масалан, комбинатнинг янги қурилган корхоналаридан бири бўлган юпқа алюминий қувурлари тайёрлайдиган заводнинг 50 проценти совет ускуналари билан жиҳозлангандир.

Совет Иттифоқи ва Югославия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкам анъаналари тўғрисида Титово-Ужицеда ким билан гаплашмайлик, уруш йиллари ҳақида ҳам, ҳозирги кунларимиз ҳақида ҳам сўз борганида, ҳамма соҳалардаги Совет-Югославия муносабатлари тобора ривожланиб бораётганлиги таъкидланарди. Титово-Ужице шаҳридаги суҳбатдошларим билан ҳайрлашарканман, Курскдаги бирордарлашган дўстларимизга саломимизни, уларга катта муваффақиятлар ва бахт-саодат тилашимизни етказинг, деб илтимос қилишди.

А. БОЧАРОВ,
ТАСС мухбири.
Белград.

Фридрих Энгельс туғилган кунга 165 йил тўлди

БУЮК МУТАФАККИР

Карл Маркс ва Фридрих Энгельс яшаган, ижод қилган, курашган давр биздан узоқлашгани сари уларнинг революцион жасорати буюклигини шунчалар аниқроқ идрок этамиз, уларнинг янги тарихий шароитларга татбиқан Владимир Ильич Ленин ривожлантирган ва бойитган барҳаёт таълимоти шунчалар кўп тарафдорларни ўзига жалб қилмоқда.

Марксизм-ленинизм ҳозирги даврнинг — капитализмдан социализм ва коммунизмга ўтиш даврининг ғоявий байроғи бўлиб қолди.

Барча мамлакат ва қитъалардаги миллионлаб революцион курашчилар Фридрих Энгельс туғилган куннинг 165 йиллигини нишонлар эканлар, унинг сиймосида ўзининг жўшқин куч-ғайратини, ёрқин ақл-идрокини ва қайноқ қалбини янги дунё ижодкори — ишчилар синфига бахшида этган арбобни шарафлайдилар.

Ф. Энгельснинг революцион назарияни яратиш, уни тарқатиш ва ривожлантириш, диалектик-материалистик дунёқараш асосида билимларнинг бир қатор тармоқлари проблемаларини ишлаб чиқишга қўшган ҳиссаси буюк ва бебаҳодир. Илмий коммунизм, озодлик кураши тарихида Энгельснинг номи Маркс номи билан ёнма-ён, йўлчи юлдуздек порлаб туради. Ленин уни ажойиб олим ва ҳозирги замон пролетариатининг устози, деб атаган эди. Энгельснинг барча асарларини ҳисобга олмай туриб, деб таъкидлаган эди Владимир Ильич, марксизмни тушуниб етиш ва уни батафсил баён қилиш мумкин эмас.

К. Маркс ўз дўсти тўғрисида ҳайрат билан шундай деган эди: «у — ҳақиқий энциклопедист». Энгельс иқтисод, сиёсат, ҳуқуқ, фалсафа, санъат, тарих, лингвистика, ҳарбий фанларда ва билимнинг бошқа жуда кўп соҳаларида чуқур из қолдирган, биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган илмий хулосаларни чиқарган. Жуда мураккаб тарихий жараёнлар, жамият ва табиат воқеликлари моҳиятига чуқур кириб бориш қобилиятига эга бўлган Энгельс марксизмнинг барча таркибий қисмлари: фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий социализмни ишлаб чиқишга ғоят катта ҳисса қўша олди.

Ф. Энгельс Маркснинг асосий асари — «Капитал»ни яратишда унинг энг яқин ёрдамчиси бўлди. Маълумки, бу асарда капиталистик эксплуатациянинг сирлари очиб берилди, буржуа жамияти структураси, бу жамиятни муқаррар ҳалокатга олиб келувчи антагонистик қарама-қаршиликлар тадқиқ этилди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс хаёлий социализмни танқидий кўздан кечирдилар ва илмий социализм назариясини яратдилар. Энгельс асарларида ва биринчи навбатда «Анти-Дюринг» китобида коммунистик жамият пайдо бўлиши муқаррарлиги ва қонуний характерга эга эканлиги тўғрисидаги ғоя чуқур очиб берилди, коммунизмнинг асосий белгилари, ҳаракатга келтирувчи кучлари ва ғалабага эришиш шарт-шароитлари кўрсатиб берилди.

Марксистик фалсафанинг шаклланиши, диалектик ва тарихий материализм қонунлари ҳамда категорияларини кашф этиш ва асослаб беришдаги Энгельснинг хизматлари, айниқса, буюкдир.

«Анти-Дюринг», «Оила, хусусий мулк ва давлатнинг келиб чиқиши», «Людвиг Фейербах ва немис классик фалсафасининг охири» каби классик асарларида Энгельс ижтимоий тараққиётни диалектик-материалистик тушунишни чуқур очиб берди ва тарихий жараённинг ҳаракатга келтирувчи кучларини руҳий манбалардан қидириш бемаъни эканлигини кўрсатди.

Ижтимоий воқеаларга диалектик-материалистик ёндашиш Энгельсга хусусий мулк, синфлар ва синфий курашнинг келиб чиқиши хусусида ҳақиқий вазиятни кўрсатиб бериш, оила, уруғчилик, миллатнинг генезиси ва ривожланишини илмий баён этиш, дин, ахлоқ, санъат ва ҳуқуқ каби ижтимоий онг формаларининг пайдо бўлиши ва эволюциясини чизиб бериш имкониятини яратди.

«Табиат диалектикаси» ва бошқа асарларида Энгельс ўз замонасидаги табиий фанлар ривожини умумлаштирди. У кенг миқёсдаги материаллар асосида ҳаёт, инсон ва инсон онги келиб чиқиши ва моҳиятини идеалистик, метафизик, спиритуалистик талқин этишнинг сохта ва реакционлигини исботлаб берди, дунёқарашга алоқадор кўпгина табиат-фан проблемаларини ўртага қўйди. Энгельс асарларида идеализмга қарши кураш метафизик, механик материализмни танқид қилиш билан уйғунлашиб кетган.

К. Маркс ва Ф. Энгельс сермеҳнат назарий фаолиятни халқаро ишчилар ҳаракатига раҳбарлик қилишнинг кундалик амалий ишлари билан қўшиб олиб боришди. Улар Коммунистлар Союзининг ташкилотчилари ва раҳбарлари бўлишди ва шу ташкилот Иккинчи конгресси топшириғига биноан «Коммунистик партия манифести»ни яратишди.

Ф. Энгельс Маркс билан ёнма-ён туриб, I Интернационални ташкил этди ва унга раҳбарлик қилди. У ана шу халқаро ташкилот сафида туриб, пролетариатга қарши бўлган йўналишларни фош этди, марксизм ва пролетар интернационализми принципларини ҳимоя қилди.

К. Маркс вафотидан сўнг халқаро Коммунистик ҳаракат учун масъулият биринчи навбатда Энгельс зиммасига тушди. «...Маркс вафот қилгандан кейин, — деб ёзган эди Ленин, — Энгельс ёлғиз ўзи Европа социалистларининг маслаҳатгўй ва раҳбари бўлиб турди... Уларнинг ҳаммалари кекса Энгельснинг билим ва тажрибага бой хазинасидан баҳраманд эдилар» (ТАТ, 2-том, 14-бет).

Россия воқелигини яхшироқ билиш учун Энгельс рус тилини ўрганди, рус революционерлари билан мулоқотда бўлиб турди. У рус халқига юқори баҳо берди, уни буюк ва юксак қобилиятли халқ деб ҳисобларди. Рус халқида ҳам танқидий тафаккур, ҳам соф назария соҳасида Добролюбов ва Чернишевскийни етиштирган халққа муносиб фидокорона изланишлар ҳар доим бўлиб келганлигини таъкидлаган у. Рус революциясига бўлган ишончи пролетариат доҳийсини ҳеч қачон тарк этмаган. Бу революция бутун дунёда революцион ҳаракат учун қудратли турткн бўлишини у олдиндан кўра билди. Ф. Энгельс асарларида чоризмнинг Туркистон ўлкасидаги мустамлакачилик сиёсати хусусида фан учун кўпгина қимматли фикрлар айтилган. Россия империясининг реакцион моҳиятини фош этиш ва қоралаш билан бирга, у Россиянинг Шарққа нисбатан объектив равишда прогрессив роль ўйнашини ҳам кўра олган эди. «Россия Шарққа нисбатан ҳақиқатан прогрессив роль ўйнайди, — деб ёзган эди Энгельс Марксга. — Қора денгиз ва Каспий денгизлари ва Марказий Осиё учун цивилизаторлик ролини ўйнайди».

Ф. Энгельс чуқур назарий тафаккур, куч-ғайратга тўла ҳаётининг сўнгги даврини II Интернационални тузишга бахш этди. У ишчилар ҳаракати салобатли кучга айланган дамларгача яшади. Шу билан бирга Энгельс II Интернационал социал-демократик партиялари раҳбарлари орасида революцион марксизмдан реформизмга, оппортунизмга, буржуазия билан келишувчиликка тойиб бораётган кучлар устунликка эришиш учун ҳаракат қилаётганлигини кўрди. Шу муносабат билан у мазкур ғоят хавфли тенденцияларга кескин қарши чиқди.

Буюк мутафаккир ва революционер туғилган кунга бир ярим асрдан ошди, аммо унинг асарлари ва инқилобий ишлари айни кунларда ҳам дунё коммунистларига ҳозирги давр — капитализмдан социализм ва коммунизмга ўтиш даври проблемаларига жавоб топишда кўмакдош бўлаётир.

Марксча-ленинча ғоялар миллион-миллион омма онгига сингиб, буюк моддий кучга айланди. Бу ғоялар Октябрь революцияси ғалабасида, Ленин партияси раҳбарлигида совет халқи барпо этган реал социалистик жамиятда ўзининг жонли ифодасини топди. Энгельснинг Россияда революциянинг ривожланиши тарихнинг бурилиш нуқтаси бўлади, деган башорати рўёбга чиқди. Марксча-ленинча ғоялар жаҳон социалистик системасининг бунёдга келиши ва ривожланишида ўз тантанасини топди. Бу ғоялар тобора мустаҳкамланиб бораётган халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатида, халқларнинг авжланиб бораётган миллий-озодлик курашида яшамоқда ва ғалаба қилмоқда.

Марксизм-ленинизмнинг енгилмас кучи йил сайин тобора тўлароқ намоён бўлмоқда, жўшқин давримизнинг бой воқеалари бу таълимотни янада ижодий ривожлантириш имконини бермоқда. Ўз вақтида Ленин, коммунистларни Энгельснинг марксистик назарияга ижодий ёндашиш зарурлиги тўғрисидаги васиятини амалга оширишга чақирган эди. Лениннинг ўзи ана шу васиятга доимо амал қилиб, марксизмни янги босқичга кўтарди. Ҳозирда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳам ана шу васиятга оғишмай амал қилишмоқда. Бизнинг партиямиз учун марксизм-ленинизм революцион тафаккур ва ҳаракатнинг битмас-туганмас манбаидир. Ана шу абадий барҳаёт манбага мурожаат қилар экан, у ўз ғоявий арсеналини муттасил бойитиб боради, замонанинг туб проблемаларини илмий жиҳатдан чуқур ишлаб чиқади. КПССга хос бўлган новаторлик ва ижодкорлик руҳи партиямиз Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларида, умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилган КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави ва СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларида ўз ифодасини топди.

Халқимизнинг туб манфаатларини ифода этар экан, партиямиз ўз сиёсатини марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам негизида қуради. Бу сиёсат мамлакатимизда барпо этилган социализмни планли ва ҳар томонлама такомиллаштиришни, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришни, жамиятимиз ҳаётининг барча жабҳаларига фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишни, ишчилар синфи ва деҳқонлар иттифоқини, СССР халқлари дўстлигини, жамиятимиз ғоявий ва сиёсий бирлигини янада мустаҳкамлашни кўзда тутади. Партиямизнинг ҳам ички, ҳам ташқи омилларни ҳисобга олиб ишлаб чиқилган сиёсати социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан алоқаларни янада мустаҳкамлашни таъминлайди, дунё халқларининг империализм агрессив ҳаракатларига қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашининг кучайишига қудратли таъсир кўрсатади.

КПСС ва бошқа марксчи-ленинчи партияларнинг кучи яхлит таълимот бўлмиш илмий коммунизм принципларига, пролетар интернационализми принципларига қатъий содиқликдадир. Бу садоқат партиямизнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида яна бир бор қайд этилди. Революцион назария байроғини баланд тутаётган КПСС қардош партиялар билан бирга коммунистик партиявийлик, замонанинг барча проблемаларини ҳал этишда масалаларга синфий баҳо бериш позицияларида қаттиқ турибди, антимарксистик қарашлар ва оқимларга, ўнг ва «сўл» оппортунизмга қарши муросасиз курашмоқда.

Ленинчи партиямиз совет халқи куч-ғайратини тарихий вазифаларни ҳал этишга йўналтирар экан, барча совет кишиларини марксизм-ленинизм ғоялари билан қуроллантиришга алоҳида аҳамият беради. Социализм фанга айлангандан бери, деб эслатган эди Энгельс, уни ўрганиш талаб этилади. Бизнинг жамиятимиздек жўшқин жамиятнинг олға томон янада ривожланиш манфаатлари, замона ўртага қўяётган вазифаларни ҳал этиш партия ва давлат кадрлари назарий тайёргарлигини ҳар томонлама кучайтиришни, коммунистлар, барча совет кишилари илмий коммунизм ғояларини эгаллашни чуқурлаштиришларини тақозо этади.

Ўзининг XXVII съездига пешвоз чиқаётган партиямиз оммани ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлашга, коммунистик идеалларимиз тантанаси йўлида янги-янги меҳнат жасорати кўрсатишга сафарбар этмоқда. Съездга тайёргарлик шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг сиёсий ва ишлаб чиқариш активлигини тағин ҳам авж олдириб юборди, совет кишиларини партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети атрофига яна ҳам мустаҳкамроқ жипслаштирди.

Ҳозирги замон тарихий тараққиёти ҳаёт ҳақиқати марксизм-ленинизм томонида эканлигини тасдиқламоқда. Дунё халқлари фақат Маркс-Энгельс-Лениннинг буюк таълимотигина ер юзида энг адолатли жамият — коммунизм қуриш йўлини кўрсатиб беришига тобора чуқур ишонч ҳосил қилмоқдалар.

Ч. АБУТОЛИПОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

СИФАТЛИ ШУДГОР — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан келгуси йилда мўл ҳосил олиш, умуман ҳосилдорликни ошириш учун кузги шудгорни ўз вақтида, сифатли ўтказиш ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммамизга маълум. Кузги шудгор тупроққа ишлов бериш системасида асосий ишлов ҳисобланади. Бунда тупроқнинг ҳайдаладиган қатлами максимал миқдордаги намга эга бўлади. Шудгорлаш натижасида бегона ўт уруғлари тупроқнинг остки қисмига тушади. Фан ва илғорлар тажрибаси кузги шудгорлашни ўз вақтида, сифатли ўтказишнинг роли ғоят катта эканлигини исботламоқда. Айниқса, минерал ва органик ўғитлар солган ҳолда шудгорлашнинг аҳамияти катта. Ана шундай қилинганда экиш мавсумини муваффақиятли ўтказиш, ниҳолларни қийғос ундириб олиш учун зарур шароитлар яратилади. Бу эса ўз навбатида ғўзанинг яхши ривожланишига, мўл ва эртаги ҳосил етиштирилишига олиб келади.

Асл деҳқонлар ҳозирданоқ ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлашни қизғин бошлаб юбордилар. Ёғиб ўтган қор ва айрим жойларда тупроқ юзасининг музлаши қишнинг яқинлашиб келаётганлигидан далолат бермоқда. Шу боисдан шудгорлашни тезлаштириш, лекин бунда сифатни ҳам унутмаслик даркор. Хўжаликларнинг мутахассислари ерларнинг икки ярусли плуглар билан ҳайдалишини қатъий назорат қилишлари даркор. Чимқирқарсиз шудгор қилиб, «қўш яруслаб ҳайдалган» деб кўрсатиш ҳоллари ҳам учраб турибди.

25 ноябргача бўлган оператив маълумотларга кўра республикамизда 1 миллион 200 минг гектардан зиёд ер шудгорланди. Бу топшириқнинг ярмидан кўпроғидир. Ҳолбуки, ўтган йилнинг шу пайтигача жами майдонларнинг атиги 22 проценти шудгорланган эди. Наманган области хўжаликлари экинзорларнинг асосий қисмини — 160 минг гектар майдоннинг 142 минг гектарини икки ярусли плуглар билан шудгорладилар. Бу муҳим агротехника тадбирига Наманган, Тўрақўрғон, Уйчи, Косонсой районларининг хўжаликлари жиддий ёндашдилар. Шунинг учун бу районларда кузги шудгорлаш барвақт ниҳоясига етказилди. Фарғона, Тошкент ва Жиззах областларининг хўжаликларида жами майдонларнинг ярмидан кўпроғи шудгорлаб қўйилди. Қува, Риштон, Пешку, Чиноз, Коммунистик, Ғалаба ва бошқа районларда кузги шудгорлаш ниҳоясига етай деб қолди.

Бироқ Қашқадарё, Сурхондарё ва Самарқанд областларининг хўжаликларида кузги шудгорлаш жуда суст боряпти. Чинакам деҳқон ҳали даладаги ҳосил тўлиқ йиғиштириб олинмасданоқ бўлғуси ҳосил ҳақида ўйлайди. Ҳосил йиғиштириб олинган майдонларда ғўзапояни корчевка қилиш зудлик билан бошлаб юборилиши керак. Кўпгина хўжаликларда, шу жумладан, вилт тарқалган жойларда ҳам ерни ғўзапоя билан ҳайдаб юбориш ҳоллари учраяпти. Бунга сира йўл қўйилмаслиги керак. Далалар ғўзапоядан конвейер усулида тозаланмаганлиги сабабли шудгорлашни қишли-қировли кунларгача чўзиб юборадиган хўжаликлар ҳам учрайди. Бундай шудгорлаш ерни майиб қилади, уни камида бир йил ишдан чиқаради.

Айрим районларда шудгорлашда ғоят сусткашликка йўл қўйиляпти. Масалан, Ғиждувон районида кузги шудгор топшириғи эндигина 25 процент, Марҳамат, Жомбой ва Нарпай районларида 18—25 процент бажарилди, холос. Денов ва Шўрчи районларида эса шу кунгача атиги 1000 гектардан ер ҳайдалди, холос.

Хатирчи районидаги Киров номли, «Оқ олтин» ва Ленин номли колхозларда атиги 100—150 гектардан ер ҳайдалган. Бунда плугларга чимқирқарлар ўрнатилмаган. Қизилтепа районидаги «Ўзбекистон», «Москва» ва «Бухоро» колхозларида майдонлар ғўзапоядан тозаланмаган ҳолда шудгор қилинган.

Тупроққа кузги ишлов бериш технологияси бир неча жараёнлардан иборат эканлигини эслатиш ўринлидир. Ерга плуг солишдан аввал ғўзапояни майдалаш ёки йиғиштириб олиш (айниқса, вилт тарқалган участкаларда), ўқариқларни кўмиш, текислаш, фосфорли ва калийли ўғитлар йиллик нормасининг 70 процентгача қисмини солиш, органик ўғитлар йиллик нормасининг ҳаммасини солиш зарур. Шудгорлаш чуқурлигини тупроқ шароитини ҳисобга олган ҳолда белгилаш тавсия этилади.

Сурхондарё, Сирдарё, Жиззах ва Самарқанд областларининг хўжаликларида ғўзапояни корчевка қилиш ва далаларни ғўзапоядан тозалаш жуда суст амалга оширилмоқда. Бу областларда эндигина белгиланган майдонларнинг 10—20 проценти корчевка қилинди, холос.

Об-ҳавонинг қулай келиши шудгорлаш олдидан далаларга минерал ва органик ўғитларни жадал суръатларда солиш имконини беряпти. Лекин Жиззах области хўжаликлари ана шу муҳим тадбирга етарлича баҳо бермаяптилар. Бу ерда шудгорланган майдонларнинг атиги 20 процентига ўғит солинган, холос. Бу кўрсаткич Наманган областида 45 процентни, Тошкент областида 50 процентни, Фарғона областида атиги 10 процентни ташкил этади.

РАПО ва хўжаликларнинг агрономлари агрохимия картограммаларида кўзда тутилган майдонларнинг ўғит солинмасдан ҳайдалишига йўл қўймасликлари ва бу ишни ҳамиша қаттиқ назорат қилиб боришлари даркор.

КПССнинг XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ҳали олдимизда кўп вазифалар турибди. Хусусан, кузги шудгорлашни тугаллашимиз, ерларнинг шўрини ювишимиз ва запас суғоришни ўз вақтида ўтказишимиз, етарли миқдорда органик ўғитлар тайёрлашимиз, ерларни текислашимиз ва бошқа ишларни амалга оширишимиз лозим. Мана шу ишларнинг ҳаммасини ўз вақтида ҳамда сифатли ўтказиш барчамизнинг бурчимиздир.

Спорт

ОРАЛИҚ МАРРАДАН ЎТИЛДИ

ФРУНЗЕ (телефон орқали). Бу ерда ўтказилаётган шахмат бўйича халқаро турнирнинг ўнинчи тури олдидан кечиктирилган ўйинлар давом эттирилиб, мусобақа жадвалига аниқлик киритилди. Тошкентлик Г. Аъзамов шу куни тўртта ўйинни ниҳоясига етказди. Ҳиндистон чемпиони П. Типсей устидан ғалаба қилиб, минсклик В. Купрейчик билан ўйинни дуранг қилди ва львовлик О. Романишин ҳамда Буюк Британия шахматчиси У. Уотсонга имкониятни бой берди. Москвалик Б. Гулько О. Романишинни, У. Уотсон Б. Канцлерни, болгариялик П. Великов жаҳон чемпиони М. Чибурданидзени, фрунзелик Л. Юртаев ҳамшаҳри Т. Имоналиевни мағлубиятга учратдилар. Ҳозир Л. Юртаев 6,5, Б. Гулько 6, С. Макаричев 5,5, Г. Аъзамов 5 тадан очко тўплашди. Мусобақа яна беш турдан кейин якунланади.

М. МУҲИДДИНОВ,
мусобақа бош судьясининг ёрдамчиси.

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Тошкентда Азмиддин Хўжаев хотира-соврини учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ шахмат турнирида пешқадамлар аниқланиб қолди. Ўн иккинчи турда А. Ермолинский М. Рудерферни, А. Вижманавин Р. Зиёвиддиновни, С. Галахов Л. Егинни, В. Савон Т. Воҳидовни мағлубиятга учратишди. В. Логинов — С. Загребельний, А. Кайданов — М. Салтаев, О. Гусейнов — Т. Ҳасанов учрашувлари дуранг бўлди. Ҳозирча москвалик А. Вижманавин 9,5, тошкентлик В. Логинов билан ленинградлик А. Ермолинский 8, бокулик О. Гусейнов 7,5 тадан очко тўплади.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар беришича Ўзбекистонда ҳаво кам булутли бўлади, ёғингарчилик кутилмайди. Фарғона водийсида кечаси ва эрталаб туман тушади. Жануби-шарқдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 1-6, Ғаллаорол районида 12 даражагача совуқ. Жанубда 3 даража атрофида иссиқ бўлади. Кундузи ҳарорат 9-14, жанубда 15-20 даражагача кўтарилади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутланиб туради. Кечаси 0, кундузи 11-13 даража иссиқ атрофида бўлади.

ШИЙПОНЛАРДАГИ КУТУБХОНАЛАР

Шу кунларда Навоий районидаги Қизил Октябрь колхозининг барча дала шийпонлари хўжалик кутубхонасининг филиалларига айланган. Кутубхоналарнинг китоб фондлари ҳар ҳафтада янгиланиб туради. Кутубхоначи Муҳаббат Абдуллаева шундай кўчма кутубхоналар ташкил этди. Абдуллаева бутун бригада аъзоларини уларни қизиқтирган адабиётлар билан таъминлаб, янги китобларни шарҳлаб бермоқда ва адабий кечалар уюштирмоқда.

(ЎзТАГ).

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕККОНЦЕРТ

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА
29, 30 ноябрь соат 20.00 да

«ГУЛЛА, ЯШНА, ОНА ЮРТИМ!»

ЭСТРАДА ПРОГРАММАСИ

қатнашадилар:
Давлат хизмат кўрсатган

«ЯЛЛА»

вокал-чолғу ансамбли
Бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Ф. ЗОКИРОВ.**
Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари

«САДО» ва «НАВО»

вокал-чолғу ансамбллари.
Бадиий раҳбарлар — **В. БАРАМИКОВ ва Б. ХОЛИҚОВ.**
Замонавий жаз музикаси камер ансамбли.
Бадиий раҳбари — **Г. ПУШЕН.**
Ўзбекистон ССР Давлат телевидение ва радиосининг эстрада ва симфоник музика оркестри.
Дирижёрлар — **Д. ИЛЕСОВ,**
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Е. ЖИВАЕВ.**
Солистлар: Ўзбекистон ССР халқ артисти **М. ШАМАЕВА,**
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Р. ШАРИПОВА.**
Бутуниттифоқ ва Халқаро конкурсларнинг лауреатлари **Н. НУРМУҲАМЕДОВА ва М. ТОШМАТОВ:**
Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари — **Н. ЧУРАДАЕВА, П. БОРИСОВ, К. ҚАЮМОВ, Р. ИСМОҒИЛОВ; М. АЛИМОВА, Л. БЕССАРАБОВА, Х. ИСРОИЛОВА, А. ШАРИПОВА, П. КЛИМАХИН, В. ЛАПИН, Л. МАКЕЕВ, И. МУШЕЕВ.**

Билетлар соат 14.00 дан бошлаб сотилади.
Коллектив бўлиб тушиш учун заявкалар қабул қилинади.

ҲАШАРОТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИНГ ЯНГИ ВОСИТАЛАРИНИ ТАВСИЯ ҚИЛАМИЗ:

Уй-жойлар ва ёрдамчи биноларда суваракларни йўқотишга мўлжалланган

«ИНСЕКТА РМ»

самарали суюқ моддани ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.
Хлорофос негизидаги

«ИНСЕКТА Д»

кукунсимон моддаси суваракларга қарши самарали таъсир кўрсатади.

«ИНСЕКТОЛАН»

препарати кана ва суваракларни йўқотишга мўлжалланган.
Инсектолан фойдаланишга тайёр ҳолда чиқарилиб, узоқ муддат таъсир ўтказиш қобилиятига эга, бир мунча заҳарли, қўллангандан сўнг доғ қолдирмайди.

ВНИИХИМПРОЕКТ (Москва филиали)
ММПКТР реклама агентлиги.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/XI да **Тўмарис,** 30/XIда **Корсар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/XI да **Ўғрини қароқчи урди,** 30/XI да **Куёв.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/XI да **Тоҳир ва Зуҳра,** 30/XI да **Кулги ва шодлик кечаси** (19.30).

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

СССР биринчилиги учун
2-3 декабрда — «БИНОКОР» (Тошкент) — «АВТОМОБИЛИСТ» (Свердловск).

7-8 декабрда — «БИНОКОР» (Тошкент) — «МОЛОТ» (Пермь) командалари ўртасида

ХОККЕЙ

Ўйинлар соат 18.30 да, шанба ва якшанба кунлари эса соат 17.00 да бошланади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети коллективи халқ чолғу оркестрининг собиқ бадиий раҳбари ва бош дирижёри, Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор

ДОНИ ЗОКИРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат медицина институтининг ректорати, партия ва касаба союз комитетлари институт проректори, профессор Ш. Ш. Ҳамроевга отаси

ШАМСИ ШАРОПОВИЧ ҲАМРОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти коллективи институтнинг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати Р. М. Собировага отаси

МУҲАММАДЖОН СОБИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

---

29 НОЯБРЬ, ЖУМА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ўсмирлар ижоди». 10.15 — «Ҳайвонот оламида». 11.15 — «Майда ҳарфлар билан икки сатр». Бадиий фильм. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Рус тили. 16.10 — «Молодость». Тележурнал. 16.40 — «Кураш ва ғазаб поэзияси». 17.10 — Мультфильм. 18.45 — Ҳамдўстлик. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Кинопанорама». 21.05 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Муаммолар — изланишлар — ечимлар». 24.00 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — География. 12.05 — Р. Гамзатов лирикаси. 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 — «Онамларнинг мактаби». 14.30 — «Албаниянинг буюк жангчиси Искандарбек». Бадиий фильм. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Фильм-концерт. 20.00 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Сиз бунга қодирсиз». 21.30 — «Время». 22.00 — Хоккей. «Динамо» (М) — «Крылья Советов».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Фильм-портрет. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Ёшлик». 18.45 — Мультфильмлар. 19.10 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Халқ контроли экрани». 20.20 — «Наштар». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Илҳом». 21.30 — «Время». 22.00 — «Совет Ўзбекистони композиторлари». 23.20 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.20 — Химия. 19.20 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Китоб дўстлари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек мактабларида рус тили. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Меҳнат шарофати». 9.30 — «Ғолиблар». 10.15 — Музикали танаффус. 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Чорвадор» 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшитириш. 15.40 — Болалар учун эшиттириш. 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 — «Марксизм ривожланишида ленинча даврнинг бошланиши». 18.30 — Тинчлик ҳақида қўшиқлар. 19.25 — «Мароқли дам — меҳнатга ҳамдам». 19.50 — Халқаро кундалик. 21.15 — «Ёшлик». 22.30 — «Умид» радиопостановка. 23.50 — Куйлар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р — 06169 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. — 274. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12